

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lucae Opalenii. Marsalci Curiae Regni Poloniae. Seu
(Anagrammatice.) Pauli Næoceli De Officiis Libri Tres**

Opaliński, Łukasz

Amsterdami, 1668

Pars Capitis Prima. Explicatur primus peccati rivus, Concupiscentia Carnis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46825)

formanda est : tanquam Dux, & custos *Per Sa-*
 vitæ innocentis. Est enim illa : *Internum cramen-*
 & *integrum iudicium, respuens malum : id est* ^{ta,} &
peccatum : veniens, cum abhorrentia : admis- ^{conscien-}
sum, cum angore : in bono autem, cum gaudio ^{tiam.}
conquiescens : idquè totum cum Deo, & prop- ^{Cujus de-}
ter Deum. Meritò hæc postrema addidi ;
 nam si rationis tantùm, non verò religio-
 nis dictamine oriatur, nihil est. Fit tantum
 inanis vel *ostentata Probitas, id est, fucus.*
 Firmamentum igitur illius unicum erit,
timor Domini. Porrò ut evellantur vitia,
 dignoscenda sunt. De singulis itaque par-
 titione propositâ dicam.

PARS CAPITIS PRIMA.

Explicatur primus peccati rivus, Con-
cupiscentia Carnis.

Concupiscentia Carnis est, *Abusus eo-* ^{Definitur}
rum, quæ corpori propria. Fitquè tripli- ^{Concupis-}
 citer. Nempe *molli ac delicatâ, Gulâ* ^{centia}
de, ac demum Libidine. Qui his dediti, illis ^{carnis.}
 corpus voluptati, anima oneri est. *Mollitiem* ^{Pars ejus}
voco, nimis delicatam curam corporis, quæ ^{prima}
desidem & enervem vitam reddit. Sunt ^{Molli-}
 enim quidam, in cute curanda nimis ope-
 ratî, nimis compti, nimis culti, odorati,
 uncti, sensuum oblectamentis inhiantes :
 idquè cum quodam delicato fastidio: quod
 scitè quidam præferunt: ostentantquè.
 Taliter occupatis, non vacat vivere: & hinc
 non

*Gula
pars alte-
ra.*

non modo laboris, sed omnis actionis fuga: segne tantum otium, id est vivi hominis sepultura. *Gula est in esu & potu excessus.* Dum ganeones isti avidè vorant, liguriunt, ventrem variè farciunt, nec egentem, nec capientem. Deinde potu ad crapulam sese ingurgitant: fructu, nausæ & cruditatis: quâ evanidi pallent, & in vivis caro morticina est. *Libidinem* vel nominari vetuit Apostolus: igitur definitione illam non dignabor.

*Tertia,
Libido.**Hisce de-
genera-
mus in
bruta,
immò
ea supe-
ramus.*

Hæc sunt vitia, quibus homines in bruta animalia degenerant: quanquam vincant ea potiùs, quàm imitentur. Illa enim, etsi hoc unum agant, & appetant; tamen non ultra naturæ modum, quem homo excedit. Nempe Caro concupiscens adversus Spiritum, postquam pellexit animum suis illecebris, frui illis jubet. Dum autem *animus* fruitur, & expleri nequit; *exigere illas vult ad mensuram sui appetitûs: & corpus citò satiabile, onerat ac torquet: studet què ingenio irritare, ac provocare, languentem ejus falsamque voluptatem. Sed frustra: nam præter inevitabile fastidium, dolor & morbi, intemperantiæ comites, tandem abstinere, vel invitum cogunt. Habes detecta mala, quæ Concupiscentia carnis facit.*

*Et quare.**Remedia
contra*

Remedia contra eam ut adferam; Primum erit: ut voluptatem ejus abeuntem cogi-

cogitemus. Morsum nempe illum, quem ^{corporis voluptatem.} aspernatione & abhorrentia sui, linoquit.
 Annexum namque semper illi, pœnitere. ^{Annexum ei pœnitere.}
 Et si rectè expenderis; facilè agnosces: istas, quas vocamus *voluptates*, ubi modum ^{transcenderint, profectò pœnas esse.} Deinde, *Vilis* & agnoscamus: quàm id, quod in illis oblectat, & vile, & breve fit: tantoquè studio appeti non mereatur. Tertiò, ut turpitudinem earum aversemur. ^{Turpis.} Mollitie enim, obliviscimur animi: & velut abdicamus meliorem nostri partem: totâ curâ ad corpus translâtâ. Vitam otio, somno, ignaviâ, conterimus: & occupatio, dotibus animi, prorsus contraria est. ^{Fœda.} *Gulâ*, ad naturam eorum delabimur: quorum tota vita est, ali tantùm, & nutriri. *Maçtatorum animalium*, & *intra nos putrescentium*, sepulchrum sumus. Et multâ ingluvie, & crapulâ, fordescimus: foetemusquè. ^{Obsceni.} Libido denique, quàm fit, usu, & obscœnitatis ministerio fœda: fatentur etiam impudentissimi: dum turpitudine adacti, lucem fugiunt: & latebras quærunt.

Vitanda hæc igitur essent Sipienti: seu ^{Vitanda} viro bono: etiam si non fuissent à Deo ^{hæc igitur} vetita: prout etiam docuit vetus illa Philo- ^{et quia} sophia. Quantò verò magia, cùm non ratio ^{per se mala.} tantùm, sed etiam lex Divina vetat. Profectò & ratione, & præcepto, firmatus animus, non modò illecebris corporis, ^{Et quia à Deo vetita.} se

Exerci-
tatio-
nem.

capi & captivari non permittet, sed quò longiùs ab hoc absit periculo; contraria eliget: ac usurpabit. Nempe, prout Scho-
la Christi docet, domabit corpus, & ad fer-
vitutem ac obsequium animi, per necessa-
riam ἀσκησιν, rediget. Vivamus hanc vi-
tam igitur: *non tanquam propter corpus, sed
tanquam non possimus sine corpore.*

PARS CAPITIS ALTERA.

*In quo ostenditur, quid sit Concupiscen-
tia Oculorum.*

Definitio
Concupi-
scentiæ
oculo-
rum.

ALter peccati rivus est, *Concupiscentia
oculorum, seu Avaritia: quam voco;
Rerum, quæ extra nos, pravum usum.* Rectè
vocatur Concupiscentia oculorum. Cuni-
cta enim externa, quæ Avaritia appetit;
quid habent, præter spectari tantùm, &
videri? *Tripliciter hîc peccatur: nempe
dum illis Fruimur: Non utimur: Abuti-
mur.*

Fruitio
prima
ejus pars.

Eaque
explica-
tur ac
monstra-
tur.

*Fruitio rerum externarum, est: nimia
ex illis oblectatio: vel animus earum specie
nimis captus, ac irretitus. Splendor enim
ille opulentix, & commoditas, & arbi-
trium quoddam in rebus humanis pecu-
niæ omnipotentis, & illi annexa munda-
na felicitas, perstringit primùm oculos: &
tum mirum in modum animum fascinat.
Præsertim, si quis sit; qui gloriari & gau-
dere possit, *datas sibi divitias, artemquè
fruendi:**